

KOMITÉNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

2. april 2025

COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) .../... of XXX on laying down rules for the application of Regulation (EU) 2024/1735 of the European Parliament and of the Council as regards the list of net-zero technology final products and their main specific components for the purposes of assessing the contribution to resilience (KOM-dok. ikke angivet).

Nyt notat.

1. Resumé

Europa-Kommissionen (Kommissionen) har fremsat forslag til en gennemførelsesretsakt under forordningen om nettonulindustri, der på engelsk hedder Net Zero Industry Act (herefter "NZIA"). Forslaget indeholder en liste over specifikke produkter og komponenter, der er relevante for grønne teknologier, og som EU bør kunne producere selv. På baggrund af denne liste kan Kommissionen vurdere, om kravet om modstandsdygtighed skal gælde i offentlige udbud eller auktioner.

Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark eller at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget kan have statsfinansielle konsekvenser og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Regeringen støtter gennemførelsesretsakten, idet den bidrager til EU's forsyningsikkerhed og grønne omstilling. Regeringen lægger stor vægt på, at der opstilles klare rammer og signaler for markedet og offentlige myndigheder, at kravene i så vidt muligt omfang implementeres gradvist og at listen over komponenter afspejler, hvad der realistisk kan produceres i Europa. Regeringen agter således at stemme for forslaget på et møde i komitéen for nulemissionsteknologier den 9. april 2025.

2. Baggrund

NZIA-forordningen trådte i kraft den. 30. juni 2024. Forordningen har til formål at styrke produktionen af teknologier i EU, som vurderes afgørende

for at indfri EU's klimamål og sikre modstandsdygtigheden i EU's energisystem. Som led i implementeringen af NZIA-forordningen skal der vedtages en række retsakter med henblik på at fastsætte tekniske specifikationer og procedurer.

Kommissionen har den 27. marts 2025 fremsat en gennemførelsesretsakt, der via en liste præciserer, hvilke konkrete produkter og komponenter der er relevante for grønne teknologier, og som EU bør kunne producere selv. På baggrund af denne liste kan Kommissionen vurdere, om kravet om modstandsdygtighed skal gælde i offentlige udbud og auktioner.

Forslaget er sat til afstemning den 9. april 2025. Forslaget behandles efter undersøgelsesproceduren i komitéen for nulemissionsteknologier. Undersøgelsesproceduren indebærer, at Kommissionen skal vedtage de enkelte forslag, hvis et kvalificeret flertal stemmer for. Hvis et kvalificeret flertal derimod stemmer imod, må Kommissionen ikke vedtage forslagene. Hvis der hverken er kvalificeret flertal for eller imod forslagene, kan Kommissionen enten vedtage dem eller fremsætte nye udgaver med ændringer.

3. Formål og indhold

NZIA-forordningen stiller krav om modstandsdygtighed i offentlige udbud og auktioner. Det betyder, at offentlige myndigheder og institutioner skal prioritere projekter, der anvender teknologier eller komponenter med en diversificeret forsyningskilde, så de ikke er afhængige af ét enkelt tredjeland eller leverandør. Kravene til modstandsdygtighed varierer afhængigt af, hvorvidt der er tale om offentlige udbud eller auktioner.

De specifikke teknologier og komponenter, hvorpå kravet om modstandsdygtighed gælder, præciseres i nærværende gennemførelsesretsakt og tilhørende liste. På listen fremgår f.eks. solceller, onshore- og offshore vindmøller og permanente magneter m.fl.

Kommissionen vil kortlægge EU's afhængighed ved at analysere oprindelsen af forsyningen på listen. Hvis importen af en specifik komponent eller teknologi fra et tredjeland overstiger f.eks. 50 pct., gælder kravet om modstandsdygtighed i offentlige udbud og auktioner. Den endelige liste over importafhængigheder er endnu ikke offentliggjort. Listen vil løbende blive opdateret i takt med, at Kommissionen får opdateret data om afhængigheder. Derfor er det uklart hvilke komponenter, der på længere sigt kommer til at være omfattet af resilienskravene – både for den offentlige administration og for industrien. Forslaget præciserer heller ikke, hvor ofte Kommissionen vil opdatere listen over afhængige komponenter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget til gennemførelsesretsakt.

5. Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslagets krav om modstandsdygtighedskrav forventes at medføre merudgifter ved offentlige udbud og auktioner på grund af højere priser og administrative omkostninger i form af nye byrdefulde opgaver for relevante myndigheder. Omfanget af de administrative konsekvenser kan ikke kvantificeres endnu, da kravene først gælder, når Kommissionen har beregnet EU's importandel af de relevante komponenter og teknologier.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil kunne medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser som følge af, at erhvervslivet skal omstille deres forsyningskæder og dermed skabe fordyrelse samt længere leveringstider. Omfanget af de administrative konsekvenser kan ikke kvantificeres endnu, da kravene først gælder, når Kommissionen har beregnet EU's importandel af de relevante komponenter og teknologier.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget forventes generelt at kunne bidrage til et mere modstandsdygtigt europæisk økosystem for grønne teknologier, skabe stabile forsyningskæder hertil samt øge EU's egenproduktion af grønne teknologier og dermed mindske afhængigheden fra tredjelande til gavn for borgere, forbrugere, klimaet og samfundet som helhed.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål og EU-specialudvalget for klima-, energi- og forsyningspolitik. Der er indkommet høringssvar fra Ørsted, DI, Vestas, Energinet, Dansk Metal, Green Power Denmark og Dansk Erhverv.

Ørsted opfordrer til, at kravene ikke bliver for komplekse og byrdefulde. Der bør udarbejdes en klar køreplan med gradvise og realistiske tiltag med henblik på at undgå utilsigtede konsekvenser. Net-zero-teknologier er strategisk vigtige for Europa, og restriktioner på globale forsyningskæder kan skade europæiske producenter, f.eks. vindmølleindustrien, der er afhængig af en global værdikæde opbygget over årtier. Begrænsninger kan øge omkostningerne og forringe konkurrenceevnen, både i Europa og på eksportmarkeder. Ørsted ønsker at visse komponenter fjernes fra listen, hvor EU's afhængig er så stor, at resilienskriterierne vil forhindre udrulningen af grønne teknologier, da leverandører ikke vil kunne levere. Det gælder bl.a. permanente magneter.

Vestas er bekymrede for at specifikke lande nævnes og udelukkes, særligt i de tilfælde, hvor landet er eneste eksportør. Samtidig bør sikres tilstrækkelig med tid til at omstille vigtige forsyningskæder for at undgå forsinkelser og fordyrelse, så der bør tilstræbes tilstrækkelig tid til indfasning af leverandører i forbindelse med implementering.

DI er bekymrede for om retsakterne opfylder Kommissionens ønske om at reducere byrder og styrke EU's konkurrenceevne. DI påpeger, at forslagene fremstår unødigt komplekse med potentiale til at være kontraproduktive i forhold til NZIA's overordnede formål om at fremme produktionen af strategiske net-zero teknologier i Europa. Derudover vil DI opfordre til, at resilienskravene i NZIA implementeres med blik for de potentielle konsekvenser for energiomkostningerne i Europa. Adgang til stabil og bæredygtig energi til konkurrencedygtige priser er afgørende for europæiske virksomheders konkurrencekraft og resilienskravenes betydning for dette bør analyseres grundigt.

Energinet bakker op om NZIA's ambition om at styrke europæisk produktion af grøn teknologi. I relation til de aktuelle retsakter ser Energinet behov for større klarhed i både terminologi og fortolkning. Uden en tydelig definition risikerer dette at skabe fortolkningsusikkerhed og kompleksitet i implementeringen. Den foreslåede udskydelse af resilienskravene er et positivt skridt, men Energinet bemærker, at der mangler en eksplicit reference til ikrafttrædelsesbestemmelsen i forordningen. Med resilienskravenes forventede ikrafttrædelse medio 2026 er det afgørende at få afklaret eventuelle yderligere udskydelser, da disse vil påvirke vores rolle som contracting entity og de kriterier, Energinet skal efterleve i fremtidige udbud. Afslutningsvis ser Energinet en væsentlig risiko for, at den kommende gennemførelsesretsakt om bæredygtighedskriterier kan medføre øgede administrative byrder, forværre eksisterende forsyningskædeudfordringer og begrænse konkurrencen i markedet. For at undgå dette bør implementeringen

være både fleksibel og markedsorienteret, så de nye krav understøtter – snarere end hæmmer – den grønne omstilling.

Dansk Metal er positive over for Kommissionens tiltag om at styrke Europas forsyningslinjer og den europæiske industri. Dansk Metal mener, at det er afgørende for Europas fremtidige konkurrenceevne og bæredygtighed. Derudover vil Dansk Metal gerne understrege behovet for at prioritere særligt de områder, hvor Kina eller andre enkelte lande står stærkt. Det vil skabe uheldige afhængighedsforhold fra Europa. Det er vigtigt, at der stilles strenge krav til, at europæiske støttekrone prioriteres til europæiske produktion. Dette vil sikre, at støtten går til at styrke Europas egen industri og skabe sikre forsyningslinjer og arbejdspladser i Europa.

Green Power Denmark påpeger, at forslaget er for komplekst og risikerer at fragmentere det indre marked. Uensartede nationale tilgange til ikke-prisbaserede kriterier kan øge administrative byrder og omkostninger. Det bør derfor sikres en balance mellem at styrke europæisk produktion og bevare globale forsyningsmuligheder. Implementeringen af resilienskriterierne bør ledsages af øgede investeringer i EU's produktionskapacitet for at mindske afhængigheden af tredjelande.

Dansk Erhverv støtter NZIA's mål om at øge forsyningskædernes modstandsdygtighed. Det er dog afgørende at afveje modstandsdygtighed i forhold til fordyrelser i værdikæden og risikoen for at bremse udrulningen af vedvarende energi. Hvis definitionen af robusthedskriterierne øger projekternes kompleksitet unødigt, kan det føre til en lavere udbygning af vedvarende energi, hvilket vil være i modstrid med EU's ambitioner på området. Dansk Erhverv lægger særlig vægt på følgende to punkter relateret til retsakterne: 1) Det er vigtigt, at der ikke indføres forbud mod import af specifikke komponenter med NZIA. Deciderede forbud mod import af visse komponenter risikerer at umuliggøre produktionen af visse NZIA-teknologier og kan derfor hindre indfrielsen af EU's og medlemsstaternes energi- og klimapolitiske mål. I stedet bør der sideløbende ske en aktiv indsats for, at EU kan få tilvejebragt tilsvarende værdikæder, så sårbarheden for den givne komponent kan nedbringes. 2) Det er vigtigt, at komponenterne "gearbox" og "drivetrain" slås sammen til en specifik hovedkomponent for vindenergi, da de i praksis er uadskillelige. Derudover bemærker Dansk Erhverv, at der skal arbejdes for en harmoniseret implementering af reglerne på tværs af EU.

9. Forhandlingssituationen

Medlemsstaterne støtter forslagets formål, men der er generel enighed blandt medlemsstaterne om behovet for mere klarhed særligt med hensyn eventuelle gradvis implementering af kriterierne. Dertil er der forskellige forslag til, hvilke komponenter der skal tages af listen.

10. Regeringens generelle holdning

Det er en prioritet for regeringen, at EU's konkurrenceevne styrkes. Derfor hilser regeringen gennemførelsesretsakten velkommen, idet den bidrager til EU's forsyningssikkerhed og grønne omstilling.

Det er også en central prioritet for regeringen, at byrderne for virksomhederne nedbringes. Derfor er det vigtigt, at medlemsstaterne og virksomhederne har klarhed over, hvilke komponenter og teknologier modstandsdygtighedskravene skal finde anvendelse for.

Regeringen lægger således stor vægt på, at der er tilstrækkelig klarhed over hvilke produkter, samt hvordan og hvornår de konkrete modstandsdygtighedskriterier finder anvendelse.

Regeringen lægger stor vægt på, at kravene i så vidt muligt omfang implementeres gradvist for at give virksomheder tilstrækkelig tid til at tilpasse deres forsyningskæder.

Regeringen lægger herudover vægt på, at den samlede liste over omfattede komponenter afspejler, hvad der realistisk kan produceres i Europa. Dette med henblik på at undgå at fordyre og forsinke den grønne omstilling.

Regeringen agter at stemme for vedtagelse af gennemførelsesretsakten.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Sagen skønnes at skulle forelægges Folketingets Europaudvalg med henblik på orientering.